

WSPÓLNOTA

Jak byłem już starszy (16-17 lat) to spotykaliśmy się ze znajomymi na tzw. "winklu". Jak nie miałeś co robić i poszedłeś "na winkiel", to zawsze kogoś tam spotykałeś. Dużo rozmawialiśmy ze sobą o różnych sprawach. Nie odwiedzaliśmy siebie w domach, bo nie było tam na to miejsca.

wspomnienie Bogdana Pękały
z wystawy "W poszukiwaniu idei osiedla społecznego"

Archiwum prywatne Izabelli Poławskiej, mieszkanki Woli,, ul. Obozowa 85 Warszawa

Czy na twoim osiedlu jest coś takiego jak *winkiel*? W każdym miejscu nazywa się trochę inaczej, ale wszędzie służy do tego samego- to tu schodzą się lokalsi (mieszkańcy i mieszkanki osiedla) i to tu dochodzi do codziennych spotkań towarzyskich. Ławeczki, murki, trzepaki, a czasami nawet bywa, że i stare kanapy, porzucone samochody- oto miejsca, które sprzyjają tworzeniu się takich przestrzeni. Wszystko zależy też od grupy wiekowej, bo kiedy dla emerytów konieczna będzie ławka, maluchy zadowolą się nawet jedną smutną piaskownicą! A ty, gdzie spotykasz się (albo spotykałeś/-aś się) ze znajomymi na osiedlu?

Wspólnota brzmi bardzo poważnie, ale tak naprawdę chodzi o międzyludzkie relacje. Pomysł na "osiedle społeczne" wydaje nam się być bardzo ciekawy i zastanawiamy się czy dałoby się go dzisiaj na nowo zrealizować? Sąsiedztwo, czyli mieszkanie obok siebie nie oznacza od razu silnej wspólnoty. Żeby wspólnota miała szansę się ukształtować, konieczne jest odpowiednie urządzenie przestrzeni osiedla.

1. Co sprawia, że ludzie spędzają czas na osiedlu? Co sprzyja byciu razem a co nie? Gdybyś miał/a stworzyć takie miejsce, w którym ty czuł(a)byś się dobrze- jak powinno wyglądać? Co działałoby się w środku? Na jakich zasadach mogłoby funkcjonować tak, abyś ty i twoi znajomi chcieli w nim przebywać? Dobierz się z kimś w parę i wspólnie zaprojektujcie swój winkiel.
 - » Jaka będzie jego forma- czy będzie budynkiem czy architekturą otwartą
 - » na świeżym powietrzu?
 - » Czego potrzebujecie? ławek, hamaków, wysokich platform między drzewami?
 - » Jakie funkcje chcecie uwzględnić? Jak w tym miejscu można spędzać czas? Im więcej możliwości połączycie, tym więcej osób odnajdzie się w waszym winklu.

2. *“Mówiło się, że jest Koło „białe” i „czerwone”. Białe to były rodziny pracowników starych zakładów wolskich: Kasprzaka, Nowotki, Róży Luksemburg, Polfa – to też był duży zakład... To byli rdzenni warszawiacy. To była prawa strona Obozowej, a po lewej było to Koło „czerwone”, czerwona cegła, ale też bardziej robotnicza, większa łobuzerka.”*

wspomnienie Magdaleny Rusieckiej z wystawy
 “W poszukiwaniu idei osiedla społecznego”

Podziały, potyczki i konfrontacje zdarzają się na osiedlach często. Powyższy cytat jest o tym, że wokół określonych rejonów tworzą się grupy, które silnie utożsamiają się z miejscem. Z jednej strony są to wspólnoty, ale jednocześnie grupy rywalizujące między sobą- widać tu silny podział na “MY” i “ONI”. Podobne podziały są bardzo bolesne w skali całego kraju- dlatego proponujemy mały eksperyment na trudne czasy!

– Weź kartkę i napisz list do kogoś z osiedla! Na pewno znasz przynajmniej jedną osobę- sąsiadkę lub sąsiada, z którym doszło do jakiegoś nieporozumienia. Może się nie lubicie, bo różni was tyle, że unikasz tej osoby jak możesz. A może mijacie się non stop i nigdy nie zamieniliście ani słowa? Napisz do niej krótki (i może miły) list. Zapytaj o coś! I zobacz co się stanie!

3. *“Na osiedlu wiatr wieje, mam nowe czary na szelest
 Powiedz na osiedlu, że co było to nie jest!”*

Płomień 81 “Powiedz na osiedlu”

Wyobraziliśmy sobie, że w tym hiphopowym kawałku jest mała obietnica na lepsze. “Powiedz na osiedlu, że wracamy po latach” - chłopaki znają dobrze swoje blokowisko i urządzają relacje na nowo, choć wciąż z silnym poczuciem wspólnoty.

- » Zrób sobie zespół z 2 innymi osobami.
- » Stwórzcie **manifest osiedla społecznego**.
- » Manifest może być tekstem, obrazem albo połączeniem tekstu i obrazu.
- » Zachęcamy do wykonania kolażu- mazania po zdjęciach znalezionych w Internecie (może są jakieś stare zdjęcia waszego osiedla w sieci) i dodawania treści od siebie.

Napiszcie lub wyrażcie swoje wartości, zasady i żądania, czyli- co jest na tym osiedlu ważne, jaki panuje porządek i co powinno się na nim znaleźć albo czego należy się pozbyć. Pomyślcie o aktualnych problemach waszych osiedli, tak aby wasz manifest mógł stać się pieśnią przyszłości!

4. Każda wspólnota jest inna, tak jak różnorodne jest społeczeństwo. Przyglądając się jednak memom i odnosząc je do swojego życia można nabrać przekonania, że w osiedlowych społecznościach trafiamy na pewne charakterystyczne typy postaci. Są to osoby, które zachowują się w charakterystyczny sposób i mają bardzo wyrazistą postawę wobec rzeczywistości. Zaproś do grupy 3 osoby- porozmawiajcie o swoich doświadczeniach i obserwacjach.
- » Następnie stwórzcie plik, w którym w jednym miejscu opiszecie i zaprezentujecie **osiedlowych typów sąsiada/sąsiadki**.
 - » Chodzi o króciutką charakterystykę postaci- możecie posłużyć się zdjęciem z internetu do stworzenia tej *persony* (typu osoby), zapisać jakie zdanie najczęściej na osiedlu wypowiada i oczywiście nadać jej taką nazwę, aby dobrze oddawała aurę/energię postaci!
 - » Ciekawe czy będzie jakiś typ osoby, który pojawi się we wszystkich grupach? To ćwiczenie dużo mówi o tym jak postrzegamy społeczeństwo i osoby, które nas otaczają. I choć może wyjść zabawnie, to pamiętajcie, gdyby nie było różnorodnie, byłoby strasznie nudno!

